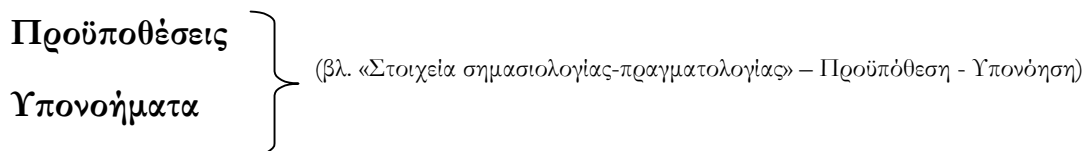

6 Δεκεμβρίου 2005

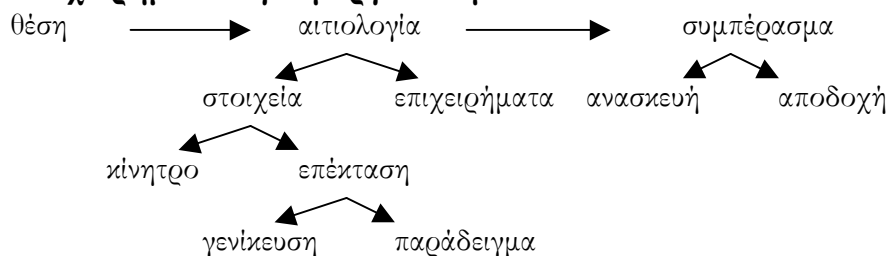
Επιχειρηματολογική – ρητορική οργάνωση των κειμένων Επιφυλλίδες

Ρητορική οργάνωση των κειμένων

- πρόβλημα – λύση
 - αλυσιδωτό σχήμα
 - ελικοειδές σχήμα
 - προοδευτικό σχήμα
- ερώτηση – απάντηση
- υπόθεση – πραγματικότητα
- αντιστοιχία / αναλογία
 - αντιθετική
 - συμφωνική
- Ρητορικά σχήματα

Επιχειρηματολογική οργάνωση

Μεταφορική οργάνωση των κειμένων

- Γενικευμένες προϋποθέσεις

1. Σημασιολογική συνεπαγωγή και προϋπόθεση

p	$\rightarrow_s q$	p	$\gg q$
A	$\rightarrow A$	A	$\rightarrow A$
Ψ	$\rightarrow A \vee \Psi$	Ψ	$\rightarrow A$
$A \vee \Psi$	$\leftarrow A$	$A \vee \Psi$	$\leftarrow A$
Ψ	$\leftarrow \Psi$	?	$\leftarrow \Psi$

2. (Πιθανοί) δείκτες προϋποθέσεων

ΟΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ: Ο βασιλιάς της Γαλλίας είναι καραφλός. Είδε το φτερωτό άλογο. Ο πιο καλός ο μαθητής.

ΓΕΓΟΝΟΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ/ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ: Λυπάμαι που δεν καταλαβαίνετε τίποτα. Δεν αντιλήφθηκε το λάθος στην τρίτη αράδα. Έχεις συνείδηση ότι χρωστάς λεφτά; Ξέρω ότι [$\neq$ ξέρω να]. Ενημερώνω ότι. Μετανιώνω που. Αδιαφορώ για το ότι/που. (Βλ. προϋποθετικούς συνδέσμους.)

ΣΥΝΕΠΑΓΩΓΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ: Κατάφερε ν' ανοίξει την πόρτα. (>> Προσπάθησε ν' ανοίξει την πόρτα, $\rightarrow$ Άνοιξε την πόρτα). Ξέχασε να φέρει το φυλλάδιο (>> Σκόπευε/Όφειλε να ...). Αποφεύγει ν' απαντήσει (>> Δεν θέλει/Δεν μπορεί να ...).

ΡΗΜΑΤΑ ΧΡΟΝΙΚΗΣ ΟΨΗΣ: Αρχίζω να. Συνεχίζω/εξακολουθώ να. Κάνω να.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ: Ήρθε πάλι (>> Έχει ξανάρθει). Για ν-οστή φορά. Επιστρέφω. Ξαναρχίζω να.

ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ: Από τότε που X, Z >> X. Καθώς X, Z >> X. Προτού να X, Z >> X. Με πόσα τρέχατε όταν περάσατε με κόκκινο; >> Περάσατε με κόκκινο.

ΠΡΟΤΕΤΑΓΜΕΝΑ ΕΜΦΑΤΙΚΑ: Είναι ο X που Z >> κάποιος Z. Αυτό που έκανε ήταν να X >> X.

ΤΟΝΙΣΜΕΝΑ ΕΜΦΑΤΙΚΑ: Η γλωσσολογία δεν ανακαλύφθηκε από τον ΤΣΟΜΣΚΥ! >> Κάποιος ανακάλυψε τη γλωσσολογία.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ: Είναι καλύτερος φοιτητής από τη Μαρία (>> Η Μ. είναι καλή φοιτήτρια). Τόσο ... όσο. Περισσότερο/λιγότερο. Διαβαθμίσιμα.

ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΑ: Τον είπε κομμουνιστή και προσβλήθηκε (>> ατιμωτικό). Τον είπε κομμουνιστή και την ευχαρίστησε. Πβ. σειρά προτάσεων.

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ: Φ, Z, X >> Z.

ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ: Αν ερχόταν ... >> Δεν ήρθε. Αν η γιαγιά μου είχε καρούλια >> ...

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ: Είναι στο τραπέζι ή στο γραφείο; >> (Είναι στο τραπέζι ν Είναι στο γραφείο). Ποιος X; >> Κάποιος X. Τι X; >> Κάτι X.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΤΙΚΑ ΜΟΡΙΑ/ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ: πια, ήδη, μόλις, μόνο. που (-να/ότι/πως· βλ. γεγονοτικά ρήματα).

ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ: Χθες δεν καταλάβατε τίποτα· ΦΑΙΝΕΤΑΙ πως είστε της γ' δέσμης. Άλλαξε πεζοδρόμιο και την είδε. Την είδε κι άλλαξε πεζοδρόμιο. Κλειδωμένη αμφισημία: «ΑΘΩΟΣ Ο ΝΑΖΙΟΥΤΣΙΚ. Ο ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ» (ΤΑ ΝΕΑ, 13-7-90, 1)

ΓΕΝΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ – ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ:

ΖΩΗ >> ΑΓΩΝΑΣ:	«βιοπάλη»,
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ >> ΜΕΤΑΔΟΣΗ:	«δίνω ιδέες»,
ΙΔΕΕΣ >> ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ:	«← " →»,
ΙΔΕΕΣ >> ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:	«το περιεχόμενο»,
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ >> ΜΑΧΗ:	«πολεμική»,
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ >> ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ:	«στέρεο επιχείρημα».

Αξιολογικές μεταφορές:

ΚΑΛΟ >> ΠΑΝΩ:	«μ' ανεβάζει η γλωσσολογία»
ΚΑΚΟ >> ΚΑΤΩ:	«νιώθει πεσμένος τελευταία».

3. Είδη προϋποθέσεων

Είδος	Παράδειγμα	Προϋπόθεση
υπαρκτική	«το X»	>> « $\exists$ X»
γεγονοτική	«λυπάμαι που Π»	>> «Π»
μη γεγονοτική	«προσποιούμαι ότι Π»	>> « $\neg$ Π»
μη πραγματική	«αν ίσχυε ότι Π...»	>> « $\neg$ Π»
Λεξική	«κατάφερα να Π»	>> «προσπάθησα να Π»
Δομική	«πότε Π;»	>> «Π»
Γενικευμένη	«βιο - [α] – πάλι [β]»	[α] >> [β]

Συζήτηση: Πέρσα Ζέρη, «Υπάρχουν όρια στην ελευθερία της σκέψης;», *Ελευθεροτυπία* 14-3-1998. Έλεγχος επιχειρηματολογικής οργάνωσης – εγκυρότητας.

Άσκηση: Συγγραφή επιφυλλίδας

Θέματα για εργασία: Ανάλυση-σύγκριση κειμένων δύο ή περισσότερων επιφυλλιδογράφων (π.χ. του Παντελή Μπουκάλα, του Αντώνη Καρκαγιάννη, της Πέπης Ρηγοπούλου, του Γιάννη Πανούση, ...).